
Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:7

Ekumenisk gest i anslutning till reformationsåret

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2017:59, där kyrkostyrelsen föreslås pröva möjligheten att som ekumenisk gest överlämna kyrkobyggnad till Stockholms katolska stift, samt att i en eller flera av Svenska kyrkans medeltida domkyrkor avskilja ett kapell för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande. Utskottet föreslår att motionen avslås, eftersom beslut om eventuell upplåtelse och överlåtelse fattas av dem som äger kyrkobyggnaderna, d.v.s. den församling där kyrkobyggnaden är belägen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:59.

Motionens förslag

Motion 2017:59 av Bertil Murray, Ekumenisk gest i anslutning till reformationsåret

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i anslutning till reformationsåret, såvida intresse finns från Stockholms katolska stift, pröva möjligheten att som en ekumenisk gest

- ♦ till stiftet som gåva överlämna någon medeltida kyrkobyggnad av för stiftet avgörande symbolisk och pastoral betydelse,
- ♦ i en eller flera av Svenska kyrkans medeltida domkyrkor avskilja ett kapell för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2017:59 i Ln 2017:5y, *bilaga*.

Bakgrund

Motionen har sin bakgrund i samtal, dokument och närmanden under de senaste femtio åren mellan den Romersk-katolska kyrkan och Lutherska världsförbundet, LVF. Synliga bevis är den ekumeniska manifestationen i Lund den 31 oktober 2016 och de ekumeniska imperativ som undertecknades vid högtiden och som nu är vägledande även nationellt och lokalt i Sverige i relationen mellan Svenska kyrkan och Stockholms katolska stift. Motionen uttrycker att Svenska kyrkan bör undersöka möjligheten att visa ekumenisk gest inom två områden, dels att överlämna en kyrko-

byggnad till Stockholms katolska stift, alternativt att i någon av Svenska kyrkans domkyrkor upplåta ett kapell för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande.

Kyrkomötet har för närvarande inte någon möjlighet att besluta om att överlämna någon medeltida kyrkobyggnad i Svenska kyrkan till Stockholms katolska stift, eftersom Svenska kyrkan på nationell nivå inte äger några sådana byggnader. Vid relationsförändringen år 2000 beslöts att kyrkorna och deras egendom, med något undantag, skulle överföras till den församling där de var belägna. Det är således församlingens ansvar om de vill ge bort eller sälja en kyrka de inte längre vill/kan använda själva, och om så sker tas kyrkan ur bruk.

Från och med den 1 januari 2018 kommer dock en möjlighet att öppnas där även Trossamfundet Svenska kyrkan kan äga kyrkobyggnader. Detta kommer att kunna ske med ett särskilt regelverk utifrån de förändringar som föreslagits genom utredningen *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämnings-system*, SKU 2015:1 och beslutats av kyrkomötet (KsSkr 2016:6, KmSkr 2016:7). För att en sådan överlåtelse från en församling/pastorat ska vara möjlig fordras godkännande av stiftsstyrelsen samt

- att kyrkobyggnaden inte används för gudstjänster i församlingen (är lokalt övertalig)
- att det har prövats om det finns en alternativ användning för kyrkobyggnaden
- att kyrkostyrelsen är beredd att ta emot kyrkobyggnaden.

Kyrkomötet kan inte besluta om att pröva möjligheten att avskilja ett kapell i någon domkyrka till katolskt mässfirande eftersom kyrkobyggnader, inklusive domkyrkorna, i Svenska kyrkan ägs av de församlingar där de är belägna. Det enda undantaget är domkyrkan i Lund som var ägare av egendom avsedd för kyrkans behov i en utsträckning som inte gällde någon annan kyrka. Detta hörde samman med att reformationen förlöpte annorlunda i Danmark, där även Skåne ingick, och Lunds domkyrka inklusive fastigheter och fastighetsfond har därför fortsatt att förvaltas som en självständig förmögenhet med Trossamfundet Svenska kyrkan som förvaltare.

I Svenska kyrkan som helhet, inklusive Svenska kyrkan i utlandet, sker redan nu många lokala och ömsesidiga överenskommelser om ömsesidig användning och utnyttjande av kyrkor och andra församlingslokaler. I god ekumenisk anda har kyrkomötet möjligheten att uppmuntra stift och församlingar att lokalt finna symboliska tecken på närmanden utifrån lokala önskemål och förutsättningar.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:59.

Utskottet menar i likhet med Läronämnden att förslaget om att avskilja ett kapell i någon domkyrka för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande kan leda till missförstånd och ökad splittring. Däremot finns inget som hindrar, efter lokala överenskommelser, att mässa kan firas gemensamt vilket är något som sker i flera kyrkor. På ett liknande sätt har Svenska kyrkan lokalt i flera sammanhang upplåtit kyrkor till katolskt mässfirande utan att särskilt avskiljande varit nödvändigt. Beslut om eventuell upplåtelse och överlåtelse fattas av den som äger kyrkobyggnaderna d.v.s. i första hand den församling där kyrkobyggnaden är belägen.

Uppsala den 5 oktober 2017

Eu 2017:7

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Olle Burell, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2017:5y

Ekumenisk gest i anslutning till reformationsåret

Läronämndens yttrande över motion 2017:59

Svenska kyrkans ekumeniska relationer tar sig i första hand uttryck i möten, bön och gudstjänstfiranden på det lokala planet. I dessa miljöer finns redan rika möjligheter att på olika sätt samverka i och med sina kyrkorum. Kyrkorna är avskilda för gudstjänst och andakt och där firas nattvard som enhetens tecken. Läronämnden konstaterar att motionens förslag i den andra punkten går i motsatt riktning eftersom splittning då manifesteras i kyrkorummet.

Uppsala den 31 augusti 2017

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Jenny Sjögren, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Per Eckerdal, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.